

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

De leden-waterschappen
t.a.v. de voorzitters en secretaris-directeuren

datum
31 januari 2023

ons kenmerk
121228/BT

contactpersoon
J.Haverkamp

betreft
Ontwikkelingen derogatiebeschikking,
zevende nitraat actieprogramma en
Landbouwakkoord

uw kenmerk

e-mail
jhaverkamp@uvw.nl

doorkiesnummer
06 209 656 11

Geachte voorzitters en secretaris-directeuren,

Vrijdag 20 januari 2023 heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een [brief](#) naar de Tweede Kamer gestuurd over de implementatie van de Europese derogatiebeschikking en het [zevende nitraat actieprogramma](#) en het [addendum](#). Daarin komt de minister terug op het tijdspad dat hij in december 2022 geschetst heeft om te voldoen aan de derogatiebeschikking. Aanleiding is een recente brief vanuit de Europese Commissie hierover. Dit betekent dat op zeer korte termijn al maatregelen genomen moeten worden, zoals de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden¹ en de invoering van bufferstroken. In deze brief ga ik in op de gevolgen van deze wijziging voor de werkzaamheden van de waterschappen en wat u van de Unie van Waterschappen kunt verwachten. Daarnaast informeer ik u over onze betrokkenheid bij het Landbouwakkoord.

Aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden

In de derogatiebeschikking is opgenomen dat Nederland nutriënten verontreinigde gebieden (verder NV-gebieden) moet aanwijzen. Het gaat om een gefaseerde invoering waarbij een eerste stap vanaf 1 januari 2023 gezet moet worden en op 1 januari 2024 een definitieve aanwijzing moet hebben plaatsgevonden. In NV-gebieden moet de derogatie sneller worden afgebouwd. Er is geen analyse uitgevoerd wat het effect op de waterkwaliteit is.

In aanvulling op de in 2022 aangewezen gebieden - het zuidelijk en centraal zandgebied en het lössgebied - heeft de minister van LNV op 20 januari 2023 drie aanvullende gebieden aangewezen, waarbij hij de geografische begrenzing van het waterschap hanteert: Hollands Noorderkwartier, Delfland en Brabantse Delta. Hier voldoet minimaal 50% van de waterlichamen volgens de minister niet aan de kwaliteitscriteria voor nutriënten. Voor het bepalen van de NV-gebieden is gebruik gemaakt van de gegevens van de Nationale Analyse Waterkwaliteit, aangevuld met recente gegevens van de kwaliteit van oppervlaktewater (totaal gemiddeld over de periode 2015-2020). Hierbij is geen gebruik gemaakt van de kennis bij de

---

¹ Nutriënten verontreinigde gebieden zijn gebieden waar de grondwaterkwaliteit of oppervlaktewaterkwaliteit voor wat betreft nutriënten (fosfor en stikstof) nog niet op orde is.

desbetreffende drie waterschappen. Voor deze waterschappen en voor de Unie van Waterschappen kwam dit bericht onverwacht.

De aanwijzing van de extra NV-gebieden heeft gevolgen voor ondernemers in die gebieden. Voor hen gaat in 2023 een lager derogatieregime gelden, aangevuld met maatregelen voor vanggewasverplichting na maïsteelt en voorwaarden voor scheuren van grasland. Waterschappen kunnen ondernemers met vragen verwijzen naar de website en de helpdesk van RVO.

De Unie is in gesprek met het ministerie van LNV en wil dat de waterschappen op basis van waterkwaliteitsanalyses betrokken worden bij een gedetailleerde aanwijzingen van NV-gebieden, die op 1 januari 2024 gerealiseerd moet zijn. Aan de CWE/CWS wordt de aanpak hiervoor voorgelegd.

Bufferstroken

In het zevende Nitraat Actieprogramma zijn afspraken gemaakt over welke maatregelen nodig zijn om de waterkwaliteit te verbeteren. Eén van de maatregelen is het verplicht aanhouden van bufferstroken langs watergangen waarop niet mag worden bemest. Oorspronkelijk had de minister van LNV het voornemen om een integraal systeem in te voeren met dezelfde breedte voor mest, gewasbescherming en GLB. Met deze harmonisatie zou de uitvoering en handhaving voor alle partijen eenvoudiger worden.

Echter omdat de harmonisatie volgens de Europese Commissie te veel tijd kost, was de minister genoodzaakt om op 1 maart 2023 de verplichte bemestingsvrije bufferstroken in te voeren (gebaseerd op de breedtes die zijn opgenomen in de derogatiebeschikking) om vervolgens in 2024 de regelingen te harmoniseren, waarbij dezelfde breedte van toepassing is voor mest, gewasbescherming en GLB. Voor veel partijen komt deze snelle invoering onverwacht en leidt deze werkwijze tot onbegrip. Op 27 januari heeft de minister van LNV de [ministeriële regeling](#) naar de Tweede Kamer gestuurd.

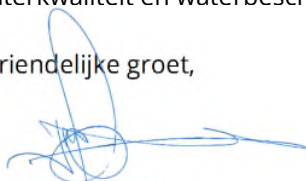
De Unie van Waterschappen is met het ministerie van LNV in overleg over de implementatie van de bufferstroken. Daarbij is de inzet van de Unie gericht op toezicht en handhaving, aanwijzing, en harmonisatie van de wet- en regelgeving zodat de waterschapstaken duidelijk en uitvoerbaar zijn. Via de CWE wordt u op de hoogte gehouden.

Proces Landbouwakkoord

De minister van LNV wil met de landbouwsector keuzes maken voor het perspectief voor agrariërs in 2040: hoe ziet de toekomst van de landbouw er uit en wat is hiervoor nodig? Dit moet - zoals geadviseerd door Johan Remkes - landen in een Landbouwakkoord. Uitgangspunt is om alle opgaves voor de landbouw in één keer aan te pakken. Landelijke en gebiedsgerichte opgaven moeten uiteindelijk in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) vertaald worden naar individueel bedrijfsniveau. Het akkoord moet in april 2023 worden gesloten aan de 'hoofdtafel'. Aan deze hoofdtafel nemen vertegenwoordigers van LNV, de sector en de provincies deel. De hoofdtafel wordt inhoudelijk gevoed door een aantal sectortafels. De Unie neemt ambtelijk deel aan drie sectortafels: de tafel voor akkerbouw, vollegrondsgroenten en bol-lenteelt, de tafel voor glastuinbouw, sierteelt en boomteelten en de tafel voor de melkvee- en kalverhouderij. De doelen voor het NPLG vormen voor de minister van LNV het toetsingskader van het akkoord. De inhoud van het Landbouwakkoord moet richting geven aan de gebiedsprogramma's waarvan de provincies op 1 juli 2023 de eerste versie moeten opleveren.

Voor de inhoudelijke inbreng heeft de Unie een positionpaper opgesteld op basis van eerder binnen de vereniging afgestemde standpunten (bijlage). De inbreng van de Unie aan de sectortafels richt zich vooral op waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid (water en bodem sturend).

Met vriendelijke groet,

Meindert Smallembroek
Algemeen directeur